

ot egy... Megkivántatik... utól... utiköltség... közők küld... gyezés szerint... rújthatók... 27... Alcsd

andel Izsó, özségi elnök.

rika

an Lines

vitz

ad 16-58... ei No 183... Maria 9... 12... Viteaz 5,

CO

illalat... z Er-Tele-senco

öknek

n-

émet-a na-

4130

be

e) 15

Comp. lőt a helyi-mp. llett).

W KELLEI

ZEIDU POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Romániában	
Egész évre	— 850
Félévre	— 400
Negyedévre	— 240
Egy hónapra	— 85
Egy szám ára pályaudvaron és vidéken is 4 lej	
Bukarestben	— 5—
Uzsaszlovákiában	
Egy hónapra	— csk 35—
Egy szám	— 1-50

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda
Cluj-Kolozsvár, St. Baron
2. Pcp. (Brassai-utca) 10.
Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
és N. Sz. — 558
A kéziratok kizárólag a szerkesztőséghez címzendők. Kéziratokat nem adunk vissza.

1934 december 5 Péntek

Cluj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 273. szám

5685. Kiszlev 8

Hagyj élni — és élsz belőle

Az ostromállapot enyhítésével kapcsolatban egy magasrangú katonatiszt úgy nyilatkozott, hogy a kisebbségek lojalitása megengedi immár, hogy az ostromállapotot enyhítsék. Bármennyire biztató ez a nyilatkozat a kisebbségekre, az objektívitas kedvéért ki kell hangsúlyoznunk, hogy az ostromállapot elrendelésére sohasem a kisebbségek miatt volt szükség. A kisebbségek — eltekintve néhány megtévesztett és felelőtlen embertől — az impériumváltozás első perctől kezdve mindig lojalitásuknak adták tanujelét. Az ostromállapot elrendelésére inkább a túrtulens elemek miatt volt szükség. A kisebbségek számára életösztönük mindig a történelmi végzettséghez való alkalmazkodást írta elő, tehát az ázokokkal szemben egyszerűen abszurdum feltételezni, hogy a kisebbségek az illojalításban látták volna sorsuk jobbrafordításának zálogát. Már gazdasági érdekeink is úgy írják elő, hogy boldogulásunkat egy gazdaságilag erősebb, egy, a megélhetés biztonságát és könnyenbbségét jelentő állammal keressük és ne orientálódjunk másfelé. Érzelmeket nem lehet irányítani, vagy megváltoztatni — az bizonyos. De az érzés végeredményben mégis magánügy, melyet az élet komolysága, az anyagi hero máscdrendű tényezővé fokoznak. De ha az érzés bensőségében lehet is ok a kételkedésre, viszont nem lehet kételkedni, hogy a kisebbségi jogok teljes respsztálása mellett az érzelmek is melegek és bensőségekké válhatnak — a többségi német irányában. Kár, hogy illetékes helyen nehezen ismerik el, hogy nem a külső, de a belső lojalitás megszállásaita a jó bánásmódtól függ, attól, hogy a haza fogalma a kisebbségek számára is a jogok teljességét, az igazság és boldogulási lehetőség maximumát jelentse. Elyomottak mindig érzékenyebbek, mint a szabadok. Ezt az érzékenységet ki kell nevelni belőlünk, de ez csak úgy lehetséges, ha emberi méltóságunkat az állam védőkeze támogatja, ha csúnta ragaszkodási készségünket cinikus kétely szava nem zavarja meg.

Mi elismerjük, hogy a mai európai helyzet zavarosában nemcsak Romániának, hanem minden országának szüksége van arra, hogy állami biztonságára fokozottabb mértékben vigyázzon. De ezt a vigyázást tspinttall kell végezni és nem sarda gyaru alapján, mely általánost és egyes konkrét esetekből az összességre vonatkoztatva vonja le a következtetéseket. E világ szomorú vásárán semmit sem szokunk ingyen, mindennek megvételére van ár. A kisebbségek az árat már lefizették: külsőes ragaszkodásukat az új államhoz. Ezt a hitűséget konzerválni és elmélyíteni volna feladatuk az okos és előrelátó politikának. Azt már Taylorand megmondotta, hogy szuronyokkal a szamar is tud kormányozni, viszont ennek a kormányzásnak megvan az a hátránya, hogy a szuronyokra nem lehet reáálni. A kisebbségeknek önmagukkal és a többségi kormányzásnak önmagával szemben az a legfőbb érdekük, hogy szuronyok helyett a kölcsönös bizalom és becsülés szállítsa meg azt a rendet, melyre az államnak továbbfejlesztéséhez és állami biztonságának megőrzésére a feltétlenül szüksége van. A magasrangú katonai személy kijelentése, ha erre céloz a generális ur, — úgy feltétlenül haladást jelent és leghehebb érzéseinkkel találkozik. Azonban előrelátásunk és politikai iskolázottságunk elhárítja azt a feltévést, mintha az ostromállapotnak velünk szemben való bevezetésére valaha is szükség lett volna, vagy a jövőben szükség volna rá. A kisebbség anyagi pozícióinak megtartását, annak a kevének konzerválását, amit még számára meghagyott a sors, csak zavartalan szociális viszonyok között

remélheti, éppen ezért olyan állapotokat óhajt, melyek között nincs szükség ostromállapotra. Mi erre a legfőbb garancia? Világos, hogy gazdasági megerősödés, igazságos és pártatlan jogszolgáltatás, stabilitás pénzügyi és kulturális téren. Rövidlátó az az állampolitikai önzés, mely önzését nem feltétlen hűvekkel, hanem elégedetlenséggel, elnyomással támasztja alá. Nem vagyunk eléggé naivak ahhoz, hogy

az önzésnek prédikációval szabjunk gátat. De viszont úgy érezzük, hogy a többségi önzés a maga biztonságát a kisebbségi önzés respektálásával bástyázhatja körül legakerebben. Ezzel szereshetne legtöbb barátot, legtöbb támogatót, olyan konciliáns magatartást, ami üzletnek sem utolsó. Hogy is mordia igen találóan a francia mondás? „Laissez faire.” Hagyj élni — és élsz belőle. (s. 1)

A kormány kész volt lemondani moszkvai kincseiről Beszarabia elismerése ellenében

A kormány hivatalos kommunikében cáfolja az ellenzéki képviselők állításait

(Bucuresti-Bukarest, dec 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) A felirati vita során a felszólaló ellenzéki képviselők főképpen külpolitikai baklövéséért támadták a kormányt. A legtöbb felszólaló azt bizonyította, hogy a beszarabiai kérdés megoldatiansága csak a kormány diplomáciai tehetetlenségének köszörhető. Pan Halippa a beszarabiai parasztpárt egyik vezető részletes expezejában kimondotta, hogy neki biztos tudomása van arról, hogy a szoviet kormány még a bécsi konferencia előtt a Rigába küldött román delegátusok előtt hajlandó volt Beszarabiának Romániához való csatlakozását hivatalosan elismerni, ha a román kormány lemond moszkvai aranykészletéről. Pan Halippa szerint csak a jelenlegi kormány diplomatáinak tehetetlensége miatt hiúsult meg az elismertetési akció.

„... A parlament elnökei szónokai azt erősítették, hogy a szovjet társaság a moszkvai aranykészletéről való lemondása ellenében felajánlotta Beszarabiának Romániához való csatlakozásának hivatalos elismerését és hogy a román kormány visszautasította ezt az ajánlatot. Meg kell állapítanunk, hogy ez az állítás első szótól az utolsóig valótlán. A román kormány nemcsak hogy nem kapott Moszkva részéről sohasem ilyen ajánlatot, sőt amikor arról volt szó, hogy a bécsi konferenciára kiküldjük megbízottainkat, a kormány precizen leszögezte, hogy a megegyezést éppen ezen az alapon kívánja létrehozni. A kormány tehát kész volt elismerés ellenében lemondani Moszkvában lévő aranykészletéről.”

A bukaresti sajtó különféle kommentárokat fűz a kommunikéhez. A legtöbb lap megállapítja, hogy bár félhivatalos formában többször került már szóba ez a kérdés, ez az első eset, amikor a kormány nyíltan jelent ki, hogy az elismerés ellenében kész lemondani moszkvai kincseiről.

A magyar nemzetgyűlés helyre akarja állítani a parlamenti békét

Bethlen és Apponyi felszólalása. Friedrich és Szilágyi is kijárók voltak

(Budapest, dec. 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) A magyar képviselőház ülésén gróf Apponyi Aiktort szólalt fel és hosszabb beszédben foglalkozott a nemzetgyűlésen lefolyt utóbbi napok viharos eseményivel. Apponyi kijelenti, hogy a mentelmi bizottság határozatát egyáltalában nem jellemzi józan megfontolás. Az Eskütt-ügyben szükségesnek tartja egy parlamenti bizottság kiküldését, mert a közéletet meg kell tisztítani a gyanúsítás miszmáltól. Azon véleményének ad kifejezést, hogy Magyarország első költségvetése nem tárgyalható az ellenzék távollétében. Kéri a távozásra ö képviselőket, ne felekedzenek meg az ország érdekében és sérelmeik ellenére is vegyenek részt a költségvetés tárgyalásában. A kormánynak és a kormánytámogató többségnek viszont kötelessége, hogy aranyhidat építve véget vessen a mostani sznormális helyzetnek.

félébb létfentartási eszközökhöz folyamodtak. Így történt meg gyakran, hogy a hivatalos kereskedőkkel szemben ilyen kétségbeesett egzisztenciák, végső mentvárakként, kiviteil engedélyeket jártak ki maguknak. Kijelenti, hogy Rabinek földmívelésügyi miniszternél annakidején Friedrich is több ilyen kiviteil engedély érdekében protezsált egyeseket. Ugyanezt tett Szilágyi Lajos és mások.

Szóval a fővadiók sem riadtak vissza attól, amiért ma olyan éles hangon vádaskodnak. Különbséget kell szorban tenni az anyagi érdekből és az önzetlen motivumokból történt kijárások között. Nem érti, hogy a szocialisták miért tiltakoznak úgy a rendszabályok ellen, holott a bolsevik uralom alatt nem tiltakoztak, amikor a szovjet olyan házszabályrevíziót tervezett, amely szerint az elnök a renitenskedőket kizárhatta, sőt karhatalmat is alkalmazhatott volna ellenz.

Bethlen miniszterelnök nyomban válaszolt Apponyi felszólalására. Nem sok reményt fűz Apponyi javaslatahoz, de ennek dacára hozzájárul, hogy a pártok vezetői megbeszülésre jöjjenek össze és megpróbálják a fennálló ellentéteket eliminálni. A parlamenti bizottság kiküldését azonban nem tartja helyénvalónak, mert az Eskütt-ügyben a bíróság hivatott dönteni. Nem engedi, hogy politikai eszátall hozzanak a Háza bizonyos kérdéseket csak azért, hogy mások becsületébe belegázoljanak.

— Glasner Mózes-émlékünnep Amerikában.

Nyugorktől jelentik: A Kolozsvár és vidékéről Amerikába származott zaidók sport- és kultur egyesületbe tömörültek. Az egylet minden hónap utolsó vasárnapján háziestélyt tart, amely legutóbb gyászüléssé alakult át, amelyet teljesen Glasner Mózes emlékének szenteltek. Az emlékbeszédeket Bettelheim Samuel és a Zeibérol elszármazott Klein Mózes, az elhunyt gően tanítványa tartották. A gyásznéket Morris Steckler főként adta elő. Végül dr. Krauz Miksa trított könnyekig megható beszédet.

Berky Gyula egyeséppárti képviselő szóial fel ezután. Elmondja, hogy azok, akik a háboru után az elkakított részekről tömegesen költöztek Magyarországra minden foglalkozás és megélhetési lehetőség híján, ellepték a magyar közéletet s így nem csoda, ha a legkülön-

Amikor az újságíró vizgázik

Mit kell tudni egy erdélyi újságírónak

(Claj Kolozsvár, december 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári újságíró-klub esztendőnkön délelőtt komoly, sőt komor esemény színhelye volt. Ne tessék rosszra gondolni, nem holmi affér, nem holmi baleset történt. Nem, ezeknél sokkal fontosabb valami: újságíró-vizsga zajlott le. A nemrég lezajlott kongresszus kimondotta, hogy az újságírás színvonalának emelése céljából az új nemzedék szellemi képzését elsőrangú feladatának tekinti és a fiatalabb nemzedéket vizsga alá veti. A újságírógyakornokok vizsga alá való vetése már nem újkeletű. Azonban a ma lezajlott vizsga szigorúnál, magas, színvonalán fogva valósággal eseményszámba ment. A jelölt a kolozsvári újságíró-társadalom egyik szimpatikus fiatal tagja volt. A vizsgáztató bizottság elnöke dr. Ligeti Ernő, a tanulmányi bizottság elnöke dr. Fóris Lajos, az újságírószervezet ügyvezető elnöke Hunyadi Sándor, a kiadó megbízottja az „Ellenzés” főmunkatársa voltak. Jelen volt a vizsgán Körmives Nagy Lajos, a „Keleti Újság” munkatársa, Kincz Aladár és a sorok írója is, akik szintén kérdéseket adtak fel a jelöltnek.

A jelölt esztendő minden lámpaláz nélkül ül le a vizgázóbizottság előtt. A bizottság tagjainak arcán semmi merevség, kollégálisan kezelik az ügyet. Az ember azt hinné, hogy az egész csak üres formalitás mindaddig, míg a kérdések súlyos özőne nem zuhog a jelöltre. A kérdések enciklopedikus özőneből világlik ki lassacskán, mennyi mindent kell tudnia a modern újságírónak, hogy a hivatásának megfelelni tudjon. Az egész világegyetemet átfogó ismeretre, földrajzi, politikai, szociológiai, irodalmi, művészeti tudásra van szüksége a mai újságírónak, ahinek szinte halálbüntetés terhe alatt tilos kimondani azt, hogy „ehhez nem értek”.

A vizsga tíz órakor vette kezdetét és egy óra után ért véget. Előbb Fóris dr. ad fel kérdéseket a közgazdaságtan köréből. A kérdés igen egyszerű, mégis nehéz feladat megfelelni rá:

— Mi a legfelsőbb gazdasági tanács feladata Romániában?

— Mik a legfőbb export- és import-cikkek Romániának?

Aztán sorra következnek fizikai földrajzi kérdések. Ligeti Ernő a külpolitikai, történelmi és irodalomtörténeti kérdéseket forszírozza:

— Kik voltak a múlt század és közelmúlt legnevebb és legjelentősebb francia politikusai? A jelölt zavarba jön, fiatalember még, tele illuziókkal, szíves elképzelésekkel, nem nagyon érdekli őt a francia politika. Csak Harriot nevét ismeri. Az egyik vizgázató erre megjegyzi: — No nem baj. Tavaly Szász Endre az egyik jelöltnek azt a kérdést adta fel: ki az angol külügyminiszter? A jelölt nem tudja. Szász Endre csodálkozott.

— Ő nem tudja, hogy ki az angol külügyminiszter?

— Nem — felelte a jelölt a világ legtermészetesebb hangján. De tudja-e ön szerkesztő ur, ki a kolozsvári rendőrség büntügyi osztályának főnöke?

— Nem, — felelte meglepődve Szász Endre.

— Azért mondom, mert azt én tudom. Őnek az a mestersége, hogy tudja, ki az angol külügyminiszter, nekem pedig, aki rendőri riportter vagyok az, hogy tudjam, ki a büntügyi osztály főnöke.

A talpraesett felslet elozlatta Szász Endre szigorát.

Hunyady Sándor, akinek enciklopedikus tudását mindenki elismeri, a legnehezebb kérdésekkel hozza zavarba a jelöltet:

— Mondja kérem: Gerhard Hauptmannak melyek a legnevezetesebb drámái? Thomas Masun melyik műve tette közzismertté? Ki volt a legnagyobb modern francia szobrász és festő? Az ógörög képzőművészetnek kik a legkiválóbb reprezentánsai? Mikor tört ki a francia kommuné?

A kérdések zuhatagában a jelölt nem veszt el hidegvérét, nagyjában megfelel a kérdésekre.

A vizsga mindvégig ebben a komoly tónusban folyik, ami bizonyította annak, hogy az újságírás ma már nemcsak erős íráskészséget, megfigyelőképességet igényel, hanem a tétjező zódottságnak, a világ szellemi és anyagi életébe való teljes bekapcsolódásnak képességét követeli meg.

A tanulmányi bizottság éppen ezért minden erejével arra fog törekedni, hogy a modern nyelvekben, a szociológiában és a tudás minden ágában a legteljesebben kiképezze az újságírókat, főleg pedig az új nemzedéket. A jelölt legfőnyesebben a gyakorlati vizsgát állotta ki. Hiába: mégis ez a fontos, mert az újságírás elsősorban ráteremtés dolga. A feladat ez volt: leírni egy vasúti katasztrófát, melynek

harminc halottja és sebesültje van. Szívesen, izgalmas érdeklődéssel megíró sorok: a jelölt megfelelt. Uj pálya lendül utnak, új karriér. Kérdelmas, hálátlan, idegőző pálya első lépje. Pályás, melyet csak az tesz széppé, hogy bekapcsolódhat a köz életébe, szót emelhet a szenvedők érdekében, ostromozhatja a bűnt, eszmák szószólója lehet. Ezt pedig csak a tudás maximumával, a tehetség legjavával lehet végigharcolni.

Ezért olyan jelentőségű az újságíró-vizsga, melynek sikeres kiállás nemcsak a jelölt számára öröm, hanem a vizgázatók, egy kicsit talán a közönségé is.

Anglia gyarmatügyi államtitkára Palesztina újjáépítéséről

London, december 4. Az Uj Kelet tudósítójától) Magirtuk, hogy az angol kormány a gyarmatügyi államtitkari állást Ormsby Gora úrnagynak ajánlotta föl, a cionista mozgalom egyik legregibb barátjának, aki soha nem mulasztotta el parlamentben és parlamenten kívül a zsidó újjáépítés gondolatának propagálását. Ormsby Gora, aki mostanában politikai megbízatással ment Keletáfríkába, a Johannesburgban megjelenő „Zionist Record” munkatársa előtt nyilatkozott a palesztinai helyzetről.

— Nagy hiba — mondotta — a dolgokat siettetni. Minden fejlődjön a maga természetes útján, nehogy politikai zavarok álljanak elő. Minden nem mehet simán egy olyan újjáépítésnél, amelynek emberanyagát városiakból áll. Ezeket márc-holnapra nem lehet mezőgazdáká és paraszttá átválttatni. Az új generációból azonban a legkiválóbb farmer anyag válik.

— Hogy van az — kérdezte az újságíró —, hogy a palesztinai közigazgatás több angol tisztviselője nem szimpatizál a cionista munkával?

— Ez egészen természetes. Ezek a tisztviselők leginkább azok közül valók, akiket erre a pályára Egyiptomban, Szudanban és más arabnyelvű városban képeztek ki. Nem várható tőlük, hogy a dolgokat ne arab szemüvegen át lássák. Az egyszerű arabban visszamaradt embert látják, ahita képzett és fölvilágosodott zsidó kizsákmányol. Az arabban a gyengébbet látják, akinek ők hivatalos hatalommal segítségükre jönnek. Mindezen dolgokat azonban az idő el fogja tántetni.

Az úrnagy ezután kijelentette, hogy a héber nyelv, ahogy azt szefárd kiejtéssel beszéljük, csodálatosan szép nyelv. Mag van győződve, hogy Palesztina idővel hatalmas szellemi hatást fog gyakorolni a széjjeljáró költészetben élő zsidó fölött és ezekkel szellemileg együtt fog működni.

A sánta Fiske

Zsidó koldusregény

Irta Mendele Moicher Sziórim Fordította Székely Béla

„Oh!” sóhajtott fel a pupos, megdörzsölte a szemét és körülnézett, mintha azt akarná látni, hogy a világ melyik részében van.

„Mit nézel úgy?,” kérdeztem. „Én vagyok a Fiske. Hála Istennek, hogy élsz!”

„Oh jaj nekem” — mondotta halk sóhajjal, mely a szív mélyéből jött. „Mire is való az én életem?” „Sokkal jobb volna meghalni, mint így élni. Az Isten olyan jó és könyörületes, miért teremtett hát ilyeneket, mint amilyen én vagyok, akiknek egész életén át csak kioldni kell?”

„Kis bolond! — mondom neki, — az Isten bizonyára jól tudja, hogy mit tesz, valószínűleg úgy látja jónak, hogy olyan teremtsései legyenek a földön, mint amilyenek mi ketten vagyunk. Az Isten a mi atyánk, ő mindent lát, hall és mindenről tud. Azt hiszed talán, te kis bolond, hogy ő nem tud a mi szerencsétlenségünkről is? Légy nyugodt, az Isten mindent tud. Látod: az ő holdja tekint le ránk az égből. Ne vétezz hát a szavaiddal.”

Reámvetette fényes szemét és a könnyecsek úgy ragyogtak a holdfényben, mintha gyémántok lettek volna. Ezeket a pillantásokat sohse fogom elfelejteni!

Amikor másnap kora hajnalban felkeltem, ott láttam a pupost a sarokban, az én kaftánomban feküdni és olyan gondtalanul aludt ott, mint egy madárka. Az arca nagyon halavány volt és olyan szelid szerencsétlen kifejezés ült rajta... Ajkai néha úgy reszketek, mintha könyörületért könyörgött volna: „Ne gyötörjétek! Mit vétettem nektek? Mit tettem ellenetek?...” Ezekről a könyörgő tekintetektől majd szétsza-

kadt a szívem. Könnyek gyűltek a szemembe és sirtam...

Az első, aki az előszobába kijött, a vörshaju gazember volt, — hogy a fene rágja ki a csontját. Tolvaj szemével rám és a puposra nézett, s nevetve visszament a szobába.

XVII.

Fiske hirtelen megállt, mintha szégyelte volna magát, elfordult. Akárhogy is kérte Alter, hogy folytassa elbeszélését, nem segített... „Oh... úgy éljek én!” mondotta egyre Fiske, elpirult és hallgatott. Ugy látszott, mintha saját maga is szégyelné, amit elbeszél. Azelőtt egészen tübbe jött, mint akinek láza van, kiöntötte a szívét és olyan szavakat használt, melyek mintha nem is az ő szájából jöttek volna. Ön-kéntlenül torlódtak fei a szavak, a lelkéből beszélt, egyre beszélt, amíg a végén a saját szavait kezdte hallgatni és saját magán csudálkozott... És borzasztósn szégyelhetette magát. Ki ne élt volna közülünk ilyen világos, jó órát át, amikor az ember csak felnyitja a száját és mint valami tüzhányóból az izzó gázfolyó, úgy ömlenek belőle a tiszta, emberi érzések. Magának Bileam szamarának is volt egyszer egy ilyen órája, amikor kinyitotta a száját és szép beszédet tartott. A hivatásos szónokokról — legyen közöttük és a szamar között jól különbség téve! — nem is akarok beszélni: hányszor megtörténik, hogy egy ilyen ember, aki különben csak régi dolgokon kérődzik és borzasztó marhaságokat szokott összefecsegni, — egyszerre olyan okos dolgokat mond, hogy a hallgatók, sőt saját maga is csodálkozik rajta. Sőt még a legrosszabb chazennel, — akinek gajdolásától és grimaszaitól egyenesen hányingert lehet kapni, megtörténik néha, hogy a muszafnál annyira átszellemlül, hogy csodálatos

„jekum-purkon“-t vagy „tikanto sabeszt“ vág ki. Ha azonban a csodálatos pillanat elmúlik, a samárból ismét számár, a szónok — különöztesük jól meg az előbbtől — megint csak fecsegő és a chazen megint csak fahangu lesz... De nem erről akarok beszélni. Egy zsidó nyomdában egyszer két munkást láttam, akik éjjel-nappal egy gépkereket forgattak.

Mint valami agyagbálvány állottak ott egymás mellett és egyforma mozdulattal egy irányban forgatták a kereket... Egyszerre csak rájuk jött valami és nagy lelkesedéssel, mély érzéssel kezdték a kereket forgatni. A szemek égték és olyan élvezettel dolgoztak, mintha a hetedik mennyországban volnának, mintha ők forgatnák a világot tengelye körül és mintha minden forgatással egy gondolatot, egy érzést fejeznének ki. Amikor azonban a lelkesedésnek vége volt, üveges szemmel roppantak össze, kiköptek és elnéztek egymástól... És tovább forgatták a kereket és ismét úgy néztek ki, mint két agyagbálvány...

Fiskére néztem, aki elvesztette a beszélőképességét és valami eszközt kerestem, amellyel újra beszédessé tehetem. Hirtelen eszembe jut a híres prágai Rabbi Löw göleme, aki eleven lett és ha Rabbi Löw a cédulát, melyen az isteni név volt, a nyelve alá tette, mindent megtett, amit csak akartak tőle. Nagyon szép, gondolom magamban. Így akarom én is csinálni. De amiképen annál a gölemnél — nyugodjék békében — a név hatott, ugy ennél — legyenek az elmúlt évek hasznosak számára — a lány fog hatni...

És a pupos leányról próbálok Fiskével beszélgetni. Magam is tübbe jövök ezalatt, szívből beszélek és a következőképen fejezem be szavaimat:

(Folyt. következik.)

Vázlatok

Irta dr.

Be kell val meg art, amire ben, méltóság méltatam má leltetőn fog tőrekvészekkel.

És ime, a szinte elem a ami mutatja a gettóból kifelé hanem egy egé léghőrel, dolg Héber városi hátsók között, E új szellem. Mo a televívi kötv Csupa épit rakása, munka Az utak javaré ten es Keleten Borochw neyb kére. A közeli farm működ k.

Egy zsidó, hogy idegen va keset nyugt.

— Kedves milyen érzés saját országában

Neveset, m — Négy m — Vagyis tartott, amig m

— Olyan idejöttem, — ség, hogy kösb és én szerencse kölcsönt kapjak

Az amerita bank megalapo pöktől hozták zett két-három márs az Egyes nek a házak é

táket.

Emberem delog jelzőlog-b talán a bankus véleményen v. a bank miatt p

gára, amely ne tucióknak. Am nemcsak azért, kie házat épite szét is Amerika

— Azt his rikára épp oly mint — Ango

Kedves, ör város! Milyen milyen ámos! erjedne valami hozhat.

Az óváros a modern, a ténadnak és v esirája. Ime T és Nachlat Jek mert sz építé nemsokára ez i Jeruzsálemi

„munka” jelsz jelige nem üre tomnal telített arcan, a munk az utakat, aho közönséges mu ritást gyakorol

E munkásc rütek, a Solel pompás autáv a kelőniakra, ják az ország fölött rendelke got állítanak e sal is foglakat jesszék a hidé ponti kormány ságok megrend és magánosok

Vázlatok az épülő országból

Irtja dr. Josef Silvermann (Newyork)

Épülnek a házak

Be kell vallanom, hogy Jaffában nem találom meg azt, amire vágytam. Áratokat nemzeti viselkedésben, méltóságtejjel járassal, melyen elgondolkozva, azt már látam másként is. Ugy valtem, hogy itt szemléltem fog ma alkotni az ódászág baros az új terep-vezékekkel. Egyelőre itt az ódászág tulsulyban van.

És ime, amikor átmentem Tel Avivba, már szinte elém ugrott minden, ami modern és új és ami mutatja a jövő törekvéseit. A város nem egy gattól birték törekedett, modernizálódó centrum, hanem egy egészen új város, modern, demokrátiás léggörrel, dolgozó emberekkel, tele életkedvvel. Héber városi közigazgatás, héber beszéd a munkások között, héberül vezekedő gyermekek, haladó, új eszmel. Most már nem csodálkozom azon, hogy a televízió kötvényeket jegyzik a newyorki borszán.

Csupa építkezés, félig épült házak, alapok lerakása, munka, munka Tel Avivban és környékén. Az utak javarészen a tenger felé torkolnak. Északon és Keleten új hávárosok épülnek. Északon a Barochw negyed a nagy zsidó munkásvezér emlékére. A közelben egy leányok számára való iskola-farm működik.

Egy zsidó, aki épülő háza előtt áll, maglítja, hogy idegen vagyok, nyugodtan közeledik felém, kezét nyújt.

— Kedves szomszéd, — mondom — vajjon milyen érzés az mikor az ember házat épít a saját országában?

Nevetett, megtörülte homlokát.

— Négy évig tartott, amíg ideig eljutottam.

— Vagyis — vetettem kézbe — négy évig tartott, amíg meggazdagodott.

— Olyan szegény vagyok most, mint amikor idejöttem, — volt a felelet — csak az a különbség, hogy közben megalapították a Jelzálogbankot és én szerencsére abba a helyzetbe jutottam, hogy kölcsönt kaphjak.

Az amerikai pénznek jelentős szerepe volt a bank megalapozása körül. A pénzt azokból az alapokból hozták össze, amelyeket dr. Weismann szerzett két-három év előtt a Keren Hajessód számára az Egyesült Államokban. E bank létrejöttének a házak és ipartelepek számai köszönhetik létüket.

Emberem panaszkodott, hogy nagyon nehéz éleget jelzálog-hitelhez jutni. Megjegyztem, hogy talán a banknak nincs elég pénze. Ő is hasonló véleményen volt és hozzátette, hogy nem annyira a bank miatt panaszkodik, hanem a világ zsidóságrára, amely nem ad megfelelő pénzt az ilyen institúcióknak. Amerikával azonban meg volt elégedve, nemcsak azért, mert amerikai pénzen sikerült neki házat építeni, hanem mert az anyag egy részét is Amerika szállította: szelid, jó árut.

— Azt hiszem — szólt bucsuzáskor — Amerikára épp olyan szükségünk van itt Palesztinában, mint — Angolországra.

A munkanélküliek

Kedves, öreg Jeruzsálem, a béke és szentség városa! Milyen sötéttek és szűkek utcáid, szellemed milyen símos! Mégis a borongó városban is várhat érjedne valami, valami olyan, amely meglepetéseket hozhat.

Az óváros titokzatos falai fölött már bontakozik a modern, a dolgozó új Jeruzsálem. Külvárosok támadnak és már látnak egy gazdag és nagy élet csiréje. Ime Talpith városnegyed és Bonch Bail és Nachlat Jehuda. Csak kontarjaik látszanak még, mert az építkezés portfelhője azuk fölöttük, de nem sokára az is el fog oszlani.

Jeruzsálemben is legkeresztebb jelző most a „munka” jelzője. A munka méltóságáról szóló jelige nem üres frázis már, hanem eszmei tartalommal telített íge. Megnyilatkozik az emberek arcán, a munkások mozdulatain. Ahogy kijavítják az utakat, ahogy dolgoznak az épületeken, ahogy közösséges munkájukat végzik, mintha valami szent ritust gyakorolnának.

E munkások eszei külsős szervezetbe tömődtek, a Sotel Bonch (Utépítők) egyesületébe. A pompás autókban, amelyeken magam is eljutottam a kolóniákra, ők csinálták. Valóságos monopolizálják az ország építkezési munkáját. Sajátásműhely fölött rendelkeznek és igen sok értékes építőanyagot állítanak elő. Újabbban kifejtéssel és kölcsönösseggel is foglalkoznak, hogy működési területük kiterjedjenek a hidépítésre. Dolgoznak épügy a központi kormány megbízásából, mint a városi hatóságok megrendelésére, valamint a magánvállalatok és magánosok számára. Főproblémájukat, a gépekre,

a szereszmokra és a nyersanyagra való töké előteremtését, a Keren Hajessód és egy külön erre a célra megalakított bank sikeresen oldották meg.

Monkanélküliekkel is találkoztam, akik éppen azon voltak, hogy a hányullevényekhez szegődjenek. Hédekes, hogy a munkanélküliek, nem úgy, mint más országban, itt örülnek újabb munkások beözönlésének. Önkéntelenül is eszembe jutott az amerikai munkásföderáció ellenséges magatartása a hasonló idegenekkel szemben.

A kisvárosi intrika halálba kergetett egy szalontai tanárt

Kozma János tornatanár tragédiája

(Salonta-Mare Nagyszalonta, dec. 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kedd este óta Nagyszalonta közönségét egy különös öngyilkosság tartja iggalomban. Kedd este felnyeltek Kozma János, a nagyszalontai gimnázium közismeretűek örvendő fiatal tornatanára mellbelőtte magát és azonnal meghalt. Az öngyilkosság híre még az esti órákban futótűzhént terjedt el a kis mezővároskában és minderről találgatták, hogy mi lehetett az indító ok, ami a szimpatikus fiatalembert a végzetes lépésre ösztönözte. Az öngyilkosság előzményeiről alábbi tudósításunk számol be.

Kozma János több éven keresztül tanította a szalontai ifjúságot tornára. Tornatanári működése mellett a fiuturnátus vezetésével is ő lett megbízva és így az ifjúsággal állandó kontaktust tartott fenn. Az utóbbi napokban egyik tanártársa, Pteanca főigazgató ségóra, Kozma Jenőt azzal vádolta meg, hogy mint az internátus vezetője, esetenként, miután a diákok már lefekték, beteges

— Nem féltek, — kértem az egyikétl — hogy a munkát elveszik ezek az újak előletek? Mit fogtok csinálni?

— Egy kicsit megint éhezni fogunk, — mosolygott az egyik — hiszen láthatja ön is, hogy az ember ide nem csupán azért jön, hogy munkát kapjon.

Ez a válasz elég jellemző volt és eléggé megértette válem a palesztinai munkásérzés sok-sok vonatkozását.

híjlaival megrontja a fiatalabb fiúövére de kéket.

A vád, amely teljesen alaptalan volt, a fiatal tanárt teljesen buskomorrá tette. Kedd este felnyeltek íróasztalához ült és hét levelet írt meg, amelyekben felsorolja azokat az indító okokat, amik a végzetes lépésre ösztönözték. A hét levél közül egyiket az intézet igazgatójának címezte, amelyben elpanaszolja sérelmeit és kéri az igazgatót, hogy ezen végzetes tettet bocsássa meg neki, de a végzetes tétet után nem volt más választása. Egy másik levélében testvérétől, Kozma János kolozvári közjegyzőtől kucuzik. A tanítványaitól egy román és egy magyar nyelvű levélben vesz megható bucsút Kozma Jenő.

Kozma Jenő temetése ma délután ment végbe. A temetésen az egész város nagy részvételt vett részt. Kozma Jenő koporsóját az intézet tornatermében ravatalozták fel, shorran a szalontai köztemetőben helyezték örök nyugalomra.

Három és félevesi súlyos börtönre ítélték Seipel merénylőjét

A vádlott sir. Seipel a megbocsátás szellemében kért ítéletet

(Bécs, december 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Bécs első kerületének törvényszéke előtt tegnap tárgyalták Karl Javorek bünperét. Javorek volt az, aki az év június elsején Seipel akkori osztrák kancellárt két lövéssel súlyosan, de nem életveszedelmesen megsebezte. Most, hogy cselekedetéért törvény előtt felelnie kell, a merénylő mély megbánást tanusit. Többször elérkeznyűlt, sir és összetett kezekkel kér bocsánatot.

A tárgyalás elején Javorek védője illetékeségi kifogást emel a törvényszék ellen és esküdtbírósgát kérésdelésétt követeli. Az államügyész ellenzi az indítványt, amit a bíróság is elvet.

A személyi adatok után az elnök megkérdezi Javoreket, bünösnek érzi-e magát?

„Bünösnek érzem magam“

Javorek: Bünösnek érzem magam, de az nem volt szándékomban, hogy a kancellár urat megöljem.

Elnök: Pedig ön bucsulevelében azt írja, hogy meg azzata ölni a kancellárt, azután öngyilkos akart lenni.

Vádlott: Ismételhetem, hogy nem akartam meggyilkolni a kancellár urat.

Elnök: Mi volt a szándéka tehát?

Vádlott: Nagyon rossz anyagi helyzetben éltem és ha verdéglőben vagy másutt együtt voltam az emberekkel, akik hasonló sorban éltek mint én mindenki Seipelt okolta. Én magam is elhittem azután, hogy ő az oka az általános nyomornak és így érelődött meg bennem ez a szomorú elhatározás.

A jegyző ezután felolvassa a vádlott előéletét. 1914 ben önként jelentkezett a flottához ahová mint matróz vonult be. Az összeomlás után Linzben és Bécsben teljesített katonai szolgálatot, később egy hónapot szolgált a magyarországi vörös hedseregben, ahonnan azonban megszökött. 1922-ben házassodott meg. — Mennyit keresett ön a tett elkövetése idejében?

Vádlott: 260 ezer koronát kaptam hetenkint, ugyanakkor feleségem beteg volt és 126 ezer korona téppénzt kapott.

Elnök: Politizált ön tette elkövetése előtt?

Vádlott: Tagja voltam a textil munkások egyesületének, ahol ugyan nem politizáltam, de állandóan szidták a kormányt és a tőkepénzeseket. Mindenki Seipel kancellárra haragudott, benne látták megtestesülve mindazt, ami miatt a megélhetés olyan borzasztó nehéz volt Ausztriában.

Elnök: Ön tehát rossz véleményrel volt a kancellárról, de ez talán még sem ok arra hogy leterítsék. Hogyan jutott ilyesmi eszébe?

Vádlott: Én csak láttam, hogy a helyzet mindinkább rosszabbodik és valami belső rossz ösztönöm azt sugta, hogy el kell távolítani a kancellárt. Ha helyébe más jönne, akkor a dolgok talán jóra fordulhatnak. Mindazonáltal nem gondoltam gyilkosságra, csak úgy akartam megsebezni, hogy mondjon le és jöjjön más kancellár.

Javorek ezután elmondja az eset előzményeit. Június elsején Badenbe ment, hogy felesége számára a betegsegélyző-pénztáruai felvegye a járulékokat. Sógornője is ugyanilyen megbízást adott neki, úgy hogy együtt 800 ezer koronát vett fel. A nagy pénz kísé megsebesítette. Azonnal egy órómányra ment. Badenből Wienerneustadtba utazott, ahol bőségesen megebédelt, innen Grazba utazott, ahol öngyilkosságot akart elkövetni. Itt levelet írt feleségének, amely így kezdődik: „Megbocsátasz nekem te és két kis árvám, de nem talállok más kiutat. Tudj meg azonban, hogy nem egyedül megyek a másvilágra, de magammal viszem azt is, aki mindenért felelős, Seipel urat.“

Elnök: Ő azonban nem lett öngyilkos, hanem visszajött. Wienerneustadtban ismét kötelekezett, levelet írt szüleinek és testvéreinek, akikkel közölte, hogy „most kezdődik a szegény emberek boldogsága, csak ki kell tartani.“

Az ördög keze

Vádlott: Annyi bizonyos, hogy egész lényemet valami részegség töltötte el, ma már nem is tudok beszámolni magamnak az eseményekről, csak annyit tudok, hogy az ördög keze játszott bele ebbe az esembe. Azon a vonaton, amelyen én utaztam, utazott a kancellár is, akit kiszálláskor megpillantottam. Forrósgát öntött el amikor meglátam és mintha valaki a nyakamnál fogva odatasított volna a közelébe. Bizonyos, hogy megholondultam, amikor elővettem revolveremet, amellyel öngyilkosságot akartam elkövetni és ráirányítottam. Azután magamra löttem.

Az elnök ezután felolvassa vádlottnak október másodikán Seipel kancellárhoz intézett levelét. E levélben többek között ezeket írja:

„Kedves szövetségi kancellár ur! Végtelelnül faj nekem, hogy önnel szemben így jártam el. Bocsánatot kérek csunya tettemért és mint hogy személyesen nem járulhatok ön elé, arra kérem, ezen az uton is, hogy bocsásson meg nekem és adjon kegyelmet a borzasztó eselekedé.

van. Sínese, sorok: a jelölt nak, új karriér. Álya első lépje. zéppé, hogy be szón emelhet a atja a biat, esz- g csak a tudá- val lehet végig-

Illamtitkára itéséről

Kelet tudósítójá- máy a gyarmat- Gora öröagnak egyik legnép- otta el parlament- ujjáépítés gon- tora, aki mosta- nt Keletafrikába, Zionist Record- palesztinai hely-

— a dolgokat a természetes ut- nak elő. Minden- spítésnél, amely- Ezeket márcol- és parasztokká- asomban a legki-

sz újáíró — bb angol tiszt- munkával?

zak a tisztviselők- t erre a pályára- arányosvá város- nk, hogy a dol- k. Az egyszerű- k, sőt a képzett- rol. Az arabban- vatalos hatalom- a dolgokat azon-

hogy a héber- beszéd, csodá- gyűződve, hogy- ami hatást fog- elő zsidó: fölött- működni.

o sabsesz“ vág- illanat elmúlik, szónok — kü- től — megint- t csak fahangu- beszélni. Egy- munkást láttam, forgattak.

lítottak ott egy- lattal egyirány- szerre csak rá- éssel, mely ér- tni. A szemek- ztak, mintha a- k, mintha ők- trül és mintha- tot, egy érzést- lelkesedésnek- ppantak össze, . . . És tovább- úgy néztek ki,

e a beszélő- tetem, amely- telen eszembe- leme, aki ele- dülát, melyen- tette, mindent- Nagyon szép, n én is csi- mnél — nyu- gy ennél — k számára —

Fiskével be- k ezalatt, szí- tépen fejezem

A bohusi nagy rabbi legendája a vádlottak padján

A marosvásárhelyi törvényszék elítélte a zsidó legenda szerzőjét

(Cluj-Kolozsvár dec. 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Másfél évvel ezelőtt Izsák Arnold marosvásárhelyi zsidó tanító egy kis könyvet írt és adott ki. A könyv címe: „A bohusi nagy rabbi legendája” és egy moldvai zsidó korcsmáros csodálatos megmeneküléséről szól.

Jichok Glanz falusi korcsmáros vagyonát megirigylő a falu néhány izsákos paraszta és az életére tör, hogy vagyonát megkaparintassa. Ágyafurkóval gyilkosság gyanújába keverik a korcsmáros, akit letartóztatnak, de később kaució ellenében szabadon bocsátják. A korcsmáros elzárkodik a bohusi nagy rabbihoz, aki azt a tanácsot adja neki, hogy első osztályon utazzon haza, a többit pedig bizza az istenre. A korcsmáros úgy is tett, az első osztályban egy bőrkabátos vadászkalapcsurral vetődött össze, aki kikérdezte bajáról a síró imádkozó zsidót. Nagy volt a meglepetése a korcsmárosnak, amikor a végtárgyaláson ott látta utitársát is, aki nem volt más, mint az ország igazságügyminisztere és akit annyira meghatott Glanz Jichok baja, hogy egy éjszakát töltött lakóhelyén Glanz falujában megtudta az igazságot és tanuskodni jött Glanz érdekében.

Ime ez az egészen rövidre fogott tartalma Izsák Arnold kis regényének, amelynek utolsó sorai az igazságügyminiszter és a bohusi nagy rabbi apoteozisával végződnek. A marosvásárhelyi törvényszék a könyv megjelenése után, annak tartalmában ígatást látva, eljárást indított a könyv szerzője ellen. November 29-én tárgyalta az ügyet a törvényszék és Izsák Arnoldot a román nemzet elleni ígatásért tízenöt napos államfogságra és ötezer lej pénzbüntetésre ítélte.

Távol áll tőlünk, hogy kritikát akarnánk gyakorolni a marosvásárhelyi törvényszék ítéletére fölött, nem hallgathatjuk el azonban ab-

beli véleményünket, hogy a törvényszék nyilván tévedett, amikor verdiktjét meghozta. Az ügyész hosszú vádbeszédében azt fejegette, hogy a könyv csupán azért készült, hogy a román nemzetet a külföld előtt rossz színben tüntesse fel, amit az is bizonyít, hogy ha az igazságügyminiszter történetesen nem lépett volna közbe, már mint a regényben, akkor Glanz Jichokot valószínűleg ártatlanul felakasztották volna, ami annak az állításnak a szimbólikus kifejezése akar lenni, hogy Romániában bántalmazzák a zsidókat.

Háza érvelt a vádlott és védő azzal, hogy a regénynek éppen az a lényege, hogy az igazságügyminiszter közbelépett és hogy a törvényszéknek nem kell attól tartania, hogy Glanz Jichokot esetleg fel is akasztották volna, mert a regény szerzője, minthogy ez fantáziája révén módjában volt, gondoskodott róla, hogy ne akaszták fel a korcsmáros és így kétségkívül eleget is tett a kötelességkövetés kötelességével szemben.

A törvényszék sehogyan sem tudta belátni, hogy ezen az alapon el kellene ítélnie például az összes Harun al Rasid, vagy Mátyás királyról szóló mondák szerzőit, mert hisz az igazságos fejdelokről szóló történetek, amelyek egyelőként erkölcsösnek is öcéből minden nép mondában megtalálhatók, ugyanilyen „bűnbán” leledzenek. Vajjon kinek jutna eszébe azt mondani, hogy a nemzet ellen lázít az, aki megírja, hogy igazságos király áruházban hogyan leplezte le a szegényembereket zsaroló és szanyargató főurakat és hogyan szabadított meg nem egy jobbágyt a biztos haláltól, amely ártatlanul érte volna őket. Végére az csak talán mégsem inkriminálható, ha valaki egy olyan igazságügyminiszterrel ír, akinek végtelen igazságérlete még egy szegény és együgyű zsidó korcsmáros érdekében is meg tud mozdulni.

A szovjetkormány új tárgyalásra hívja Ducát

BUKAREST, december 5. A „Romania” nemzeti párt hivatalos lapja úgy értesül, hogy Duca külügyminiszter meghívást kapott a szovjetkormánytól, hogy folytassa a bécsi konferencián felbeszokított román orosz tárgyalásokat. A lap szerint ezek a tárgyalások csak a kisantantnak február vagy március hónapjában Bukarestben megtartandó konferenciája után folytatódhatnak. Illetékes forrás szerint Diamandi párisi követé kinevezésének egyik fő oka az, hogy az új követ jól ismeri az orosz viszonyokat, a szovjetkormány pedig most Párisba tette át tevékenysége központját.

Nachum Sokolow Romániába jön

A regátbéli zsidóság országos konferenciára készül. Újra előtérben az egység kérdése. Szövetség, vagy párt?

(Bucaresti-Bukarest, november 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) A regátbéli zsidóság nagy szervezete, a „Federationa Zionistor” ez év decemberében tartja meg országos kongresszusát. Eredetileg a kongresszust november hó elejére tűzték ki és Galacban tartották volna meg, a helyügyi kormány azonban, bár hivatalos formában az engedélyt nem tagadta meg, a cionista szervezetet mégis arra kérte, hogy tárgyalásait halassa el. Most aztán sikerült úgy az időpontra, mint a kongresszus helyére nézve megegyezésre jutni és pedig úgy, hogy a kongresszus helye Bukarest lesz és december hó 23-án kezdődik.

A konferencián, most érkezett távirat szerint, Nachum Sokolow, a Cionista Világszövetség ex-aktívjeának elnöke is részt fog venni. Nachum Sokolow december hó 19-én érkezik meg Bécsből Bukarestbe és így valószínűleg Kolozsváron utazik át. A zsidóság nagy diplomatajának fogadtatására írásai előkézleteket tesz a regátbéli zsidóság és értesüléseink szerint a kormány is hivatalosan, egy nagy államférfiút kijáró fogadtatásban kívánja Nachum Sokolowot részesíteni. Sokolow pár hétig marad Románia területén és ígéretet tett arra vonatkozólag is, hogy Erdélybe is ellátogat. A londoni exekutive ugyanis annakidején jelezte az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetségnek, hogy Nachum Sokolowval képviselteti magát a Nagyváradon megtartott országos konferenciáján. Sokolow azonban súlyosan megbetegedett és utja akkor ennek következtében elmaradt.

A bukaresti kongresszus három év munkájáról fog beszámolni. A regátbéli cionista szervezet eddig kizárólag Palesztina munkával foglalkozott és a politikától teljesen távol tartotta magát. A regátbéli zsidóság szinte kivétel nélkül igen hatalmas anyagi áldozatokkal veszi ki a részét a cionista

szervezet Palesztina munkájától. Minden hithűség a nagyünnepek alkalmából a templomülések árán a Nemzeti Alap részére külön megadóztatja és például szinte valamennyi kishűség költségvetésébe felvette egy a Nemzeti Alap, mint az Ujjáépítési Alap, a Keren Hajesszód rendszeres támogatását. A regátban különben most indult meg a Keren Hajesszód-kampány a ennek vezetésére dr. Wil Linszky pár nap előtt érkezett meg Bukarestbe.

A kampányt Nachum Sokolow hatalmas szónoktal nyitotta meg, melyet a romániai zsidóságban intézett. Sokolow felhívásában rámutat arra, hogy Palesztina földjének a Keren Kij-met utján való megszerzése és a felépítése a Keren Hajesszód útján, minden világnak szent kötelessége. A munká elvégzése sürgető, mert minden nap, melyet elveztünk, hátrahagyja az Othon-építés hatalmas munkáját.

A bukaresti kongresszussal kapcsolatosan megitt előtérbe kerül az országos föderáció kérdése. A regátbéli cionista tábor egy részében egyre erőteljesebb sz a kívánság, amely a regátbéli cionista szervezetet a nemzeti, kisebbségi alapon nyugvó zsidó politika munkájába kívánja bevonni. A regátbéli zsidóság egy másik frakciója viszont egy országos nagy zsidó pártot kíván létesíteni, amely a politikai munkát végezné, míg a cionista föderáció továbbra is kikapcsolná munkájából a politikai tevékenységet és kizárólag a palesztinai nemzeti otthon felépítésére koncentrálná a jövőben is minden erejét. Programja csupán annyiban bővülne, hogy kulturális kérdésekkel is, így a hebraizálás problémájával, intenzíven foglalkozna. Amint látjuk tehát, egy nagy országos egység megteremtése igen komoly vitakérdéseket vetett fel és ezek tisztázására a bukaresti cionista kongresszus minden körülmények között nagymértékben hozzá fog járulni.

ért, amit én ellen elkövettem. Súlyos hiba volt, súlyos bűn volt, de én bizony nem tudom, hogyan jutottam ehhez. Most már belátom, hogy nem lett volna szabad elkövetnem, akkor sem, ha tízszer ekkora nyomorúságos helyzetben éltél volna. Figyeld el nekem hogy más ember lesz belőlem ezentúl. Bocsanatot kérek a nagy szerencsétlenségért, amit elkövettem szegény feleségem és gyermekeim ellen, akikhez még egyszer szeretnék elmenni. Szeretném kisírni magamat előttük. Nagyon jó családapa lenni ezentúl belőlem, azt érzem. Is/enhez fohászok, hogy kancellár ur épüljön fel, legyen egészséges és éljen sokáig.

A védő: Ma is így gondolkozik ön?
Vádlott (sirva): Igen.

Seipel vallomása

Az elnök a hallgatóság feszült figyelmé középette szólítja dr. Seipelt. Felkéri, mondaná el emlékezete szerint az esemény lefolyását.

Dr. Seipel: Az eseményből nagyon kevés maradt meg emlékezetemben. Annnyit tudok, hogy a Dél-vasút pályaudvarán megérkezve, végigmentem a vonat előtt, mire hirtelen ütések éreztem mellem. Előbb a bal, majd a jobboldalon. Első pillanatban nem is tudtam, hogy a heves ütések mitől származnak. Valahogy úgy éreztem, mintha egy mozdony explodált volna, csak aztán láttam, hogy egy férfit embertömeg vesz körül. Az embert a tömeg ütlegette. Csak akkor láttam, hogy meg vagyok sebezve és reméltem, hogy lesz még erőm eljutni egy kocsig. Így jutottam ki a [wiedeni kórházba.

Elnök: Meddig tartott az orvosi kezelése?

Seipel: Negyöt hétig feküdtem a kórházban. De hozzá kell tennem, hogy nem egyedül a lövések által okozott sebek miatt kellett ennyi ideig a kórházban maradnom, hanem mert egyelőnt is beteges vagyok. Megsebesülésem befolyásolta ezt a betegséget. Augusztus utolsó napjaiban ismét visszatértem hivatalomba, majd Genfba utaztam és azóta egészségesen teljesen helyreállott.

Elnök: Nagy szenvedéseket okoztak önnek a lövések?

Seipel: A sebesülés maga nem volt fájdalmas, azonban az a körülmény, hogy feküdnöm kellett, nagyon kellemetlen volt.

A védő felteszi a kérdést, vajjon a megbocsátás szellemében nyilatkozna-e Seipel volt kancellár, ha az elnök ezt a kérdést, amely nem ténybeli, megengedné.

Seipel: Mindenesetre a megbocsátás szellemében nyilatkozni.

Seipel tanvallomása alatt a vádlott állandóan sir és zokog. Seipel vallomása végen Javorek feláll és közeledni akar Seipelhez, a börtönőrök azonban visszautasítják helyere.

Az ítélet

Az orvosszakértők jelentése után az államügyész tartotta meg beszédét, amelyben kiemelte ugyan Javorek nyomorát, de a cselekedetet ezzel nem látja indokoltnak. Hasonló helyzetben élnek a munkások ezrel, azonban megsemm jut senkinek sem eszébe említeni gyilkosságot elkövetni. A politikusnak pedig soha nem szabad befolyásolnia az igazságszolgáltatást és ezért ezt az ügyet politikumként nem szabad kezelni, hanem perrendszerben és a törvény szigorú alkalmazásával. A védő beszéde után elnök az utolsó szót a vádlottnak engedi át, aki örnyek között jelenti ki, hogy sajnálja tettét. Negyedórás tanácskozás után a bíróság kihirdette az ítéletet.

A törvényszék Karl Javoreket gyilkosság kísérlete és fegyverhasználati engedély kihágásában bűnösnek mondta ki és három és fél évi súlyos börtönrre ítélte. Súlyosbító körülménynek vették, hogy az áldozat komolyan megsérült. Enyhítő körülménynek, hogy a vádlott könnyen befolyásolható és hogy teljes beismerésben van. Enyhit a bűn elkövetését még az is, hogy a vádlott évek óta nyomorban tengődött.

A vádlott és védője az ítélet fellebbezése tekintetében a törvényes megmondási időt igénybe vették.

— A német Bnei Brit páholy új nagymestere. Berlinton jelentik: Timendorfer tithos tanácsos, a Bnei Brit páholyának huszonöt éven át volt nagymestere a múlt hetekben lemondott erről a tisztségéről. Helyébe dr. Leo Baeck berlini főrabbi, a német rabbijegyesület elnökét választották. Baeck főrabbi, aki a rabbiképző egyik tanára és nagy teológus hírnevében áll, a Keren Hajesszód akció legtevékenyebb tagja.

* Ügyvédi Határidőnapló 1925. Lapja Cluj 360 lej.

padján

a törvényszék nyil-... kért készült, hogy a... is bizonyít, hogy ha... nem lépett... akkor... az állításnak a... ar lenni, hogy Ro... zsidókat.

sem tudta belátni... llene itélnie például... mert hisz az igazsá... óriák, amelyek egyb... ből minden nép mon... gyanilyen „bűnb... ju na eszébe azt mon... láit az, aki meg... y áruházban hogyan... reket zsaroló és sa... gyan szabadított meg... os haláltól, amely ár... Végére az csak talán... ha valaki egy olyan... akinek végtelen igaz... ény és együgyű zsidó... s meg tud mozdulni.

ja Ducát

apja egy értesül, hogy... k a bécsi konferenci... csak a kisanatának... tatódnak.

oka az, hogy az új... tette át tevékenysége

on az egység kérdése.

ától. Minden hitközség... a templomlélek áruit... klón megadóztatja és... hitközség költségvetésébe... p, mint az Ujjáépítési... rendszeres támogatását.

indult meg a Keren... vezetésére dr. Wil... ett meg Bukarestbe.

okol v hatalmas szón... a romániai zsidóságban... an rámutat arra, hogy... en Kujmer után való... e a Keren Hajszárd... t költészsége. A munká... nden nap, melyet el... Onthon-építés hatalmas

al kapcsolatosan megít... föderáció kérdése. A... gy részben egyre erő... hely a regátbeli cionist... bbségi alapon nyugvó... ványa bevonni. A regát... ciónista viszont egy orszá... n létesíteni, amely a... g a cionista föderáció... akájából a politikai... a palesztinai nemzeti... álná a jövőben is min... en annyiban bővülne... y a hebraizálás prob... lkozna. Amint látjuk... gység megteremtése igen... fel és ezek tisztázó... gresszus minden körü... en hozzá fog járulni.

HIRESK

az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Ismét működnek a zsebtolvajok Kolozsváron

(Cluj Kolozsvár, december 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az utóbbi hetekben zsebtolvajok körében Kolozsvárt rossz vadászterületnek tartották és hacsak lehetett, a zsebtolvajok messzire elkerülték híres városunkat és nem igen szerencsétlítették a város lakóit kisebb-nagyobb operációikkal. Néhány nap óta azonban a zsebtolvajok honvágyat éreztek és lassanként újra visszaszállingóztak a városba, ahol, tekintettel a nehéz megéltései viszonyokra, nem lehet töltik rossz néven venni, hogy megérkezésük után utána azonnal munkába léptek. A rendőrséghez az utolsó két nap alatt több kisebb panasz érkezett ismeretlen zsebtolvajok ellen, ami a büntügyi osztályt arra indította, hogy újabb erélyes akcióval megint megtisztítsa a várost a hangyamódra elszaporodott és a hangyaszorgalmával dolgozó zsebtolvajárdától.

Az erélyes nyomozásnak már meg is volt a fogantaja, mert az ismeretlen zsebtolvajok érezték, hogy nehéz a helyzetük, lektüzdötték a honvágyukat és megint vidékre tettek át fő hadiasállásukat. Voltak azonban közöttük olyanok is, akik még mindig Kolozsváron próbálkoztak, de ezek közül az egyik ma délelőtti rajtavesztést és a többiek okultak a póraljárt kollégáikhoz, valószínűleg megelőzik a rendőrséget és még melőtt tetten érnék őket, buszut vesznek a várostól.

Ma délelőtti a piacon szolgálatot teljesítő Orsian detektívnek feltűnt egy katonaruhát viselő fiatalember, aki mindig a legnagyobb telongást kereste és megállította az embereket, akiknek egy nikkelórát kínált eladásra. Orsian detektív gyanút fogott és az ismeretlen katona sarkába szögödtött és figyelni kezdte, de a figgelés az első negy-dórában nem vezetett eredményre. A szolgálatos rendőr jelentette Orsian detektívnek, hogy a piacon valószínűleg egy zsebtolvaj működik, mert ma délelőtti négyen is panaszokdottak, hogy vásárlás közben ellopják kisebb nagytobbszögű pénz árujukat. Orsian detektív a rendőr jelentése alapján még jobban gyanút fogott az ismeretlen katona ellen és most már egész közel lépett hozzá és az órára is elindulni próbált, majd egy hirtelen mozdulattal abban a pillanathoz ragadta meg a katona kezét, amikor az katonaköpenyének zsebe helyett tévedésből egy mellste álló parasztember zsebébe nyúlt.

A detektív az ismeretlen katonát leakarta tartóztatni, de az határozottan tiltakozott a letartóztatás ellen, nem akarta elismerni, hogy idege zsebekben kotorászott és különben is arra hivatkozott, hogy ő katona tehát civil kötelességének semmi köze sincs hozzá. Orsian detektív azonban nem törődött a katona tiltakozásával, zsebéből bilincseket szedett elő és kevese dulakodás után sikerült a katonát megbilincselnie, ahit előállított a központi rendőrségen.

A központi rendőrségen az igazoltatásnál kiderült, hogy a katonaruhás zsebtolvaj Klein László közismert bukaresti zsebtolvajjal azonos, aki jelenleg mint katona székelyben van és különböző nevekkel kiállított hamis katonai szabadságlevelet találtak nála. Klein László látva, hogy minden tagadás hiábavaló, beismerte, hogy már több zsebtolvaját követett el az utóbbi időben, de azzal mentegőzték, hogy székelyben van a hadservegtől, nem volt miből élnie, munkát nem kapott és így régi mesterségéhez tért vissza, de nem tudott sokáig működni, mert rajtavesztett.

A rendőrség a katonaruhás zsebtolvajról jegyzőkönyvet vett fel és átadta az ügyészségnek, egyben a letartóztatásról a katonai hatóságokat is értesítette.

Thomas Albert elhagyta Romániát. Bukarestből jelentik: Thomas Albert, a nemzetközi munkaházatal igazgatója, ahinek romániai látogatásáról több részletes cikkben számoltunk be, ma elhagyta az országot és Balgrádca utazott.

A liberalis part be fogja fejezni nagy művét

A kereskedelmügyi miniszter válaszol a papirtörzsiót ért támadásra

(Bucaresti-Bukarest, december 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara tegnap délutáni ülésén Marzescu igazságügyminiszter foglalkozott az egyetemes kizárásával és vádolja az előző kormányokat, hogy elhanyagolták ezt a problémát. Beszédet azzal fejezte be, hogy a liberalis part a Románia kiépítésének nagy művét be fogja fejezni.

Az éjjeli ülésen Lalescu Traian, a költségvetési javaslat előadója referált a javaslatról, majd megzavarták a liberalis part felirati javaslatát, az ellenzék indítványait pedig elvetették.

A liberalis jelölt győzött a déli választáson. Desről jelentik: A déli pótválasztáson, amint ismerve a kormány választási módszerét, előre látható volt, Victor Mihail, a liberalis part jelöltje győzött óriási szótobbsággal. A kisebbségben maradt nemzeti part, hirt szerint, megóvja a választást.

Tíz napig volt egy vonat a hóba temetve. Bukarestből jelentik: Több ízben jelentette az Uj Kelet, hogy az elmúlt hetek nagy havazásai néhány napig valószággal megbénították az ország forgalmát. Különösen a regát déli részében váltak katasztrófálisak ezek a havazások, ahol egyes vonatok néha napokig voltak kénytelenek vesztegetni a hatalmas hóterlasok között. A vasutigazgatóság óriási erőfeszítéseket tett a forgalmi zavrok elhárítására, de ez nem mindig sikerült. Így a regátbeli Medjida és Bazargie között az óriási hóban elakadt egy személyvonat, amely teljes tíz napig volt kénytelen a nyílt pályán maradni, amíg végre ma sikerült a vonatot és utasait kiszabadítani nem éppen irigyléreméltó helyzetéből. A személyvonatnak száznyolcvan utasa volt, akiket kényszerű fogságuk ideje alatt a megye prefektusa látott el étellel, amelyet szánuak segítségével juttatott el a megrekedt vonathoz. Az utasok között napról-napra fokozódott a rémület, mert az óriási hidegben számosan megbetegedtek. Ma végre megszüntették a pályát a vonat tíz napi késéssel megérkezett Bazargie állomásra.

Házasság. Buchwald Sárika és Grösz Béla folyó évi december hó 7-én délután 3 órakor saját lakásukon, Str. Anton Pann (v. Kriza-u.) 8. szám alatt házasságot kötnek, melyre rokonaikat és jóismerőseiket ezton is meghívják.

Miben állapodott meg Radics a moszkvai internacionáléval? Belgrádból jelentik: Az igazságügyminiszterium most kérsziti vádiratát Radics Istvan és a Radics-part több előkelő tagja ellen. A kormány állítolag Birtokába jutott annak a szerződésnek, amelyet Radics mint a horvát parasztpárt képviselője kötött a harmadik internacionális végrehajtóbizottsággal. Radics ebben a szerződésben arra kötelezte magát, hogy alkalmadán Horvátországban forradalmat csinál. Ma még azonban nem lehet biztosan tudni, vajjon ez az okmány valódi-e, vagy telvevezetés céljából készült hamisítvány. A jelek arra mutatnak, hogy a kormány mindenképpen szigorúan akar eljárni a Radics-part ellen, bár másrészt úgy vélik, hogy a Radics-part ellen csak akkor fognak erélyesen eljárni, ha a kabinet két horvát tagjának, Drinkovicsnak és Surminnak nem sikerül a horvát tömegeket megnyerni a kormány számára. Ebben az esetben a Radics-part törekvéseivel fogják megkísérelni a tömegeknek a kormányhoz való édesgetését.

Az aradi „Aviva“ művészestélye. Az aradi „Aviva“ lanyok november harnadéjában este félkilenckor tartanak első estélyüket a Kulturpalota dísztermében. Az előadás közönsége zsutolásiig megtöltötte a hatalmas termet és ez a demonstrálás az új zsidó gondolat mellett már egymagában is igen jelentős sikerként könyvelhető el Aradon. A bevezető beszédet dr. Herzog Sándor tartotta, melyben röviden ismertette a zsidó kultura utját. Stern Magda zongoraszóma szép volt. A kis Klein Kári Klárika bájos Alt-wieni táncát nagyon megtapeálták. Ezután kvintett következett. Az estély fénypontja Giszkalay János volt, aki két versével, a „Sziklak szüretjevel“ és a „Gus Chaláv látomásával“, óriási sikert aratott. A közönség tapsorkánja percekig nem hagyta szához jutni a költőt, aki mindenki lelkében maradandó hatást ért el. Auer Kató operásképes és R. na Dező operásképes szépen adtak elő operáriákat, melyeket dr. Szelle Károly kísért zongorán. Darvas Ernő egy Morris

A kamara ma délutáni ülésén Constantinescu kereskedelmi és iparügyi miniszter válaszolt Joanitzescu képviselő néhány nap előtti falszólására. Joanitzescu képviselő ugyanis a kormánynak a papirtörzsiót támogató politikája ellen intezett súlyos kirohanást. Constantinescu miniszter válaszában kifejtette, hogy a romániai papir nemzetközi viszonylatokban a legolcsóbb. Az ellenzéki képviselők hangos derültséggel fogadták a kereskedelmügyi miniszter kijelentését, mert köztudomásu, hogy az ausztriai papirgyáraiban például legalább harminc százalékkal olcsóbb a papir, mint itt.

Rosenfeld és egy Muncelo verset szavalt el nagy sikerrel. A művészestély utolsó száma egy, a Salamon király udvarában lejátszódó pantomim volt, melynek szereplői közül Bakó Eszti, Gonda Zsuzsa, Weisz Erzsé, Schönwald Sari és Rudas Bandi váltak ki táncukkal, melyeket Rudas Bandi tanított be. A rendezés faradásos és körültekintő munkáját Herz Marissa és Darvas Ernő végezték, akik igyekeztek minden lehetőet elkövetni, hogy az estélyi siker koronázza. (k. s.)

Harminc százalékkal emelik a tisztek fizetését. Bukarestből jelentik: A hadügyminiszter és a pénzügyminiszter együttes rendelkezés alapján a tisztikar törzsfizetését január elsejétől kezdve harminc-harmincöt százalékkal emeli.

Inzultáltak Georg Bernhard főszerkesztőt. Magirtuk, hogy Halleban a kampószerzetesek szónoka súlyos sértéseket mondott Georg Bernhard főszerkesztő, a demokrata part jelöltje ellen. Bernhard akkor a sértésekre egy pofonnal felelt, amit a gyűlés résztvevői zajos tettevénylvanítások között helyeseltek. Bernhard tegnap Weissenfeldben ismét beszédet tartott. Beszéd közben a jobboldali pártok egyik híve hozzálépett és egy hatalmas ütést mért a szónok fejére. Ime ezt kapja ön Halleért — mondotta. Bernhard a következő pillanatban azonban két nagy pofont mért támadójára. A támadót a meglincseléstől a rendőrség mentette meg.

Betörőből sikkasztó. Az I. Nacht-óg feljelentést tett a kolozsvári rendőrségen Macossai József ellen, aki a rabizotti haterzerkilencszáz lej összeget elsikkasztotta. A rendőrség a feljelentés alapján Macossai Józsefet, aki közismert bűntett előlélt betörő, letartóztatatta és beismerése után átadta az ügyészségnek.

Vallanak a monstre kémkedési pör vádittal. Bukarestből jelentik: A kémkedési per egyik fővádlottja, Tóth István beismerve a terhére rótt bűnszékletményeket és bevallotta, hogy a bécsi szovjet kémkedési központot állandóan fontos adatokkal látta el. A per másik vádlottja, Kappel Gyula, azt vallotta, hogy Golbe az erdélyi kémszervezet főnöke, száz dollárt fizetett neki kémkedési szolgálataiért. Burianu ügyvéd, Golbe védője, szólásra emlékedett s azt bizonyíttgatta, hogy Golbe soha sem volt az erdélyi kémszervezet főnöke és semmi komoly szerepe sem volt a kémhálózatban. Végül dr. Hans Kopponyi ismert tenoristát hallgatták ki, aki elmondotta, hogy semmi része sincs a bűnszékletményben és az a véleménye, hogy ő személyét egy vele régóta rossz viszonyban élő csendőrnagy keverte be bosszúból az ügybe.

Orvosi hír. Dr. Lörcinczi Sándor bőrgyógyász párisi utjáról hszérkezett, rendelését bír- és nemibetegek részére Str. Jorga (volt Jókai) 4. szám alatt (bejárat Kotó u. 1.) délelőtti 11-1ig és délután 3-5-ig újból megkezdí.

Tűzifa Stotter Telefon 800. Aprítva és ólszámra legolcsóbban.

KÖZGAZDASÁG

Mi az oka a lej esésének

A külföld nem látja rózsásnak Románia gazdasági helyzetét. Egy bankvezér nyilatkozata

(Cluj) Kolozsvár, december 4. Az Uj Kelet munkatársától) Néhány héttel ezelőtt, amikor a pénzügyminiszter érte el Romániában, Brattana Vintila pénzügyminiszter nyilatkozatot adott, amely szerint a defláció fenntartására azért van szükség, hogy a lej ekkori 2 95 ös kurzuson stabilizálható legyen. A pénzügyminiszter akkori kijelentése szerint a lej stabilizálása a legteljesebb mértékben sikerült és ezzel egyidejűleg megszüntnek nyilvánította a lej hullámlása által behövelkezhető gazdasági bizonytalanságokat.

Alig három hét telt el a pénzügyminiszteri nyilatkozat óta, de ez az idő úgy látszik elégségesnek bizonyult ahhoz, hogy alaposan rácsafoljon erre az indokolatlan optimizmusra. Harom hét alatt a lej a zürichi tőzsdén 2 95-ről 2 50-re esett. A jelek szerint itélve ez a lejesés még nem érte el mélypontját és ma még senki sem tudhatja, hol fog végződni ez a lemorzsolódási folyamat. Az Uj Kelet munkatársa felke este egyik kolozsvári nagy bank vezetőjét, aki őt megkérdezte, mivel indokolja a lej mostani esését. Informátorunk néhány szóban rámutatott azokra az okokra, amelyek előidézték a lej újabb zuhanását és amelyek benne gyökeresnek Románia közgazdasági életében.

— Félreletes áttekintésre — mondotta informátorunk — talán indokolatlannak látszik a lej újabb esése, de a külföldi pénzügy, amely szeizmografuszerűen érzékelteti az ország gazdasági viszonyát, nem látja olyan rózsásnak Románia gaz-

§ **Műselyemgyártat létesítenek Romániában.** Bukarestből jelentik: Egy bukaresti tőkecsoport tárgyalásokat folytat olasz pénzügyi körökkel, hogy együttesen, valamelyik regáti városban, műselyemgyártat létesítsenek. Ertesüléseink szerint a tárgyalások már igen komoly stádiumban vannak, úgy hogy az új érdekeltség rövid időn belül meg fog alakulni.

§ **Erdélyi és bánáti fizetésképtelenségek.** Úgy látszik, még nem állott meg az a lavina, amely az erdélyi és bánáti kereskedők körében a fizetésképtelenségek terén megindult. Újabb különféle városokban a hivatkozott cégek jelentettek fizetésképtelenséget: Brassóban: Sóci György szövetkező, ahin-k aktívái 3 927.798 lejt tesznek ki, passzívái pedig 2 736.157 lejt, Gologan György diatárteresező 800.000 lej passzívával, Stepha Wilhelm fehérneműkereskedő 550.000 lej passzívával. Mindketten ötvényszálalékos egyezséget ajánlanak. — **Borgóprndon:** Parcella János kereskedő a beszercei törvényszéken kért kényszer-egyezségi eljárást. — **Marosvásárhelyen:** Ritz Károly marosvásárhelyi és Werzberger Mária marosvásárhelyi kereskedők kértek kényszer-egyezségi eljárást.

§ **Gazdasági helyzetét.** A lej esésének megindulásában közreműködtek olyan momentumok is, mint a legutóbbi vandrindélet, amely lehetetlenné tette a teljes hivatelt és erőszakos rendszabályokkal gátolt emelt a cukor behozatalának, vagy a január elsejére beígért vasúti tarifameles és egyéb állami drágítások. A külföld nagyon jól tudja, hogy nálunk hatalmas értékek herveznek ugyesólván paragon, de az export-nehezégek folytán ezek az értékek nem kerülhetnek a világgpiacra és így nincs nek meg azok a feltételek amelyek alkalmasak volnának arra, hogy a lejt állandó értéknívón tartsák.

— Mi az ön véleménye, — vetették közbe a kérdést — vajjon tovább folytatódik-e a lej esése?

— Ki tudná ezt megősolni. Sajnos, a tegnapi tizenöt pontos esés arra enged következtetni, hogy a lej kurzusa még nem érte el mélypontját.

— Milyen hatással lesz a lejesés a közgazdasági életre?

— Ez természetesen a lej további esésének arányától függ. Az ipari életben egyelőre még nem éreztetni katasztrófálisan hatását, de a kereskedelemben már kezdetét veszi a hámoz, a kalkuláció bizonytalansága. Legrosszabbul járnak azok a vállalatok és kereskedők, amelyek külföldi tartozásait — bízva a lej stabilitásában — nem fedezték, vagy nem fedezhették és devizaszükségleteiket most kénytelenek fedezni. Főleg ezzel magyarázható a devizák iránti nagy kereslet is, amelyet a kínálat még részben sem tud kielégíteni.

§ **Abrudbányán:** Eiben Jakab vegyeskereskedő ellen kért egyik hitelezője csődnitást. — **Temesváron:** Pop Gábor uridivatereskedő a hitelezői védőgyűlet útján kért kényszer-egyezségi eljárást. Itt említjük meg, hogy a nagyváradi törvényszék Löwy Armin belényesi kereskedő csődönkívüli kényszer-egyezségi visszautasította azzal, hogy Löwy a tárgyalás alatt egyes hitelezőit jogosulatlan előnyökben részesítette.

§ **Hittelt folyósítanak a fővárosi malmoknak.** Bukarestből jelentik: A fővárosi kenyérelállítás biztosítása érdekében, valamint a lisztárakban várható áremelkedésekre való tekintettel a kormány elhatározta, hogy a bukaresti nagymalmoknak jelentékenyebb hitelt bocsát rendelkezésére. A malmok ebből a hitelből fogják terményszükségleteiket már előre lefedezni, hogy ezáltal módjukban legyen a későbbi áremelkedést megakadályozni.

§ **Emelkedett a francia kivitel.** Párisból jelentik: Az utóbbi tíz hónapban Franciaország külkereskedelme így alakult: Importáltak 47,5 millió tonna árut, 32,6 milliárd frank értékben. A múlt év ugyanezen szakában 44,8 millió tonna árut hoztak be 25,6 milliárd frank értékben. A

kivitel 23,9 millió tonnát tett ki 33 milliárd frank értékben, a múlt évben viszont 19,8 millió tonnát exportáltak 23,3 milliárd frank értékben. Itt említjük meg, hogy a franciaor-zási nagykereskedelmi indusztriam október folyamán 22 százalékkal emelkedett.

§ **Csehszlovákia külkereskedelmi mérlege.** Prágából jelentik: A csehszlovák külkereskedelmi mérleg október havában 107 millió korona aktívát tüntet fel.

§ **Huszdináros aranyérmét veret a jugoszláv kormány.** Belgrádból jelentik: A legutóbbi minisztertanács elhatározta, hogy fel, egy és két dináros váltópénzeket kívül, amelyek nikkell- és vörösrézkeverékből lesznek előállítva, huszdináros aranyérmeket is fog veretni. Az arany huszdinárosok azonban egyelőre nem fognak hivatalos fizetőeszköz gyanánt forgalomba kerülni.

A mai valutapiac

A mai napon tovább folytatódott a szilárdulás. A kereslet kiterjed az összes devizákra. Az árfolyamok a következők: Osztrák korona 348-352 magyar korona 365-375 cseh korona 6-10-6 15 francia frank 11 20-11 25, svájci frank 39 60-39 70, dollár 202 00-203 50, angol font 955-960, olasz lira 8 90-9 96.

Valutapiac december 4 én

Bukarest. Devizák: Páris 1130, Berlin — London 965, Newyork 206 00, Róma 900 00, Zürich 40-00, Bécs 29 00, Prága 620, Budapest —

Bukarest. Valuták: Napoleon 740,—, marka 46-00, leva 135, török lira 100, font sterling 930, francia frank 11 15, svájci frank 38-50, olasz lira 880, drachma 340, dinár 275,—, dollár 200 00, lengyel marka 36 00, osztrák korona 28 00, magyar korona 27 00, cseh korona —.

Zürich. Nyitás-Zárás: Berlin 128³/₄ — 128 25, Amsterdam 208 95 — 209 00, Newyork 517 62 — 516 25, London 349 00 — 3411-50, Páris 2845 00 — 2840 00, Milánó 2247-75 — 2239 00, Prága 1555 00 — 1556 25, Budapest 69 50 — 70-00, Belgrád 755 00 — 750 00, Bukarest 250 00 — 250 00, Varsó 99 75 — 99 75, Bécs 72 75 — 73-25.

Párisi tőzsde: Bukarest 880, Zürich 352 25.

§ **Nem hoznak döntést a hiányosan felszerelt iparendély iránti kérvények ügyében.** Bukarestből jelentik: Az ipari és kereskedelmi miniszter átutalt intézet az egyes iparfelügyelőségekhez, amelyben arról értesíti a felügyelőségeket, hogy a jövőben magánfeltek kérséire vagy beadványaira adandó választ az iparfelügyelőségek útján fogja az érdekeltekkel közölni. Elrendeli továbbá, ha a fellel iparendély iránti kérvényeket nem szerelik fel az előírt okmányokkal, az ilyen kérvényekre ne hozzanak döntést.

§ **Az Ugir választmányi gyűlése.** A nagyiparosok és munkaadók szövetségének választmányja hétfőn, 8-án, délután 3 órakor a kolozsvári Központi tanácstermében választmányi ülést tart, melynek legfőbb tárgya a Bukarestben, december 10-én megtartandó választmányi ülés előkészítése és delegáltak kijelölése.

§ **Megkezdődött a Déli vasút részvényeinek a kicserélése.** Budapestről jelentik: A tőzsde-tanács közlése szerint a Déli vasút részvényeinek az új Duna-Száva-Adria-Vasút részvényeire való becserelése tegnap megkezdődött. Az új részvények névértéke 40 aranyfrank.

Papírzacskók, tasakok

egyszerű és luxus kivitelben
LEPAGE papírzacskók, Cluj-Kolozsvár
Körjén árjegyzéket, mintákat

Szolid kiszolgálás

IZRAEL & Co.

Cluj, Calea Victoriei No 2. szűos és szőrmeáruháza

10% Nagy karácsonyi és ujévi vásárt rendezünk 10% árengedménnyel **10%**

Dus választék mindenféle szőrmében, ruhaprémekben.

Szolid kiszolgálás

Szőrme és fonalfestés!

Összruhákat és bármilyen kelmet a legjobban festi és tisztít

"KRISTÁLY" KELMEFESTŐ-GYÁR

CLUJ

Szőrme és fonalfestés

Divatos nőikabátok végleges kiállítás mélyen leszállított, minden elfogadható áron. **URANIA áruház** Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 34. Urania-mozival szemben. Stracco 166

Modern ruhafestés, tisztítás GINK-nél, CLUJ Lloyd 3022.

Értésítjük tisztelt bőruzetünket megnagyobbítva, Piata Mihai Viteazul 13 sz. alól 16. sz. alá helyeztük át. Baktáron tartanak kül- és belöldi bőroket és talpakat a legolesobb napi áron. Szives pártfogást kér Grünfeld és Rosenberg

Beszé-
való mé-
ség Meisl
amatőr be-
ruár végé-
ra, hogy
durván já-
sége egyé-
A bé-
föltött.
csapat kö-
.....
SZIR

Orphe-
ciója lesz
szikus opé-
magyar sa-
vató j illeg-
át s ugy-
helyi Ann-
Lili, Mikl-
hály, Leó-
A teljese-
József vég-

A nag-
délután és
nagyápus-
ismeri a f-
műkedvelő-
élvezetben
művészetét
siak előad-
méről helyá-

Waldt-
hírű kvart-
hangversen-
ven és B-
Waldbeuer-
szek és a
koncertjük
hangversen-
letben tart-

A
Péntek: A
Napi
Szombat d.
helyá-
Szombat e-
4-éds
Bérle-
Szombat es-
vonós
Boeth-
bérlet
Vasárnap d.
kapus
táncos
ostály
szám
Vasárnap es-
parasz-
kal, N
Hétfő: Hár-
Ronde

Select
Koenigsmar-
életből, I. E
szerepben E

Urania-
mier, A mu-
6 felvonásba
zac regénye
Maria Carmi
Apolló-
csodát. III.

A I

Fajta
Csakis m

K

SPORT

Beszűntették a bécsi amatőr-bajnokságot való mérkőzéseket. Az osztrák labdarúgószövetség Meisl Hugó elterjesztésére felfüggesztette az amatőr bajnoki mérkőzéseket, egyelőre jövő év február végéig. A felfüggesztésnek elsősorban az az oka, hogy az amatőrligában annyira elveszélyes durván játszanak a csapatok, hogy a játékosok egészsége egyáltalán nincs biztosítva.

A bécsi Hakoah könnyen győzött a Slovan fölött. A vasárnap lejátott mérkőzésen a zsidó csapat könnyen verte ellenfelét 3:0 arányban.

SZÍNHÁZ - MŰVESZET

Színházi iroda közleménye

Orpheus az aivihágban. A jövő hét szenzációja lesz az Orpheus felújítása. Offenbach klaszikus operettjét már egy évtizede nem játszották a magyar színház s így a felújításnak szinte bennszülő jellege lesz. A szöveget tompa Béla dolgozta át s ugyancsak ő rendezi. A főszerepeket Zöldhelyi Anna, Erényi Böske, Dajka Marit, Neményi Lili, Miklósy Margit, Kőszegi Marit, Takács Mihály, Leówy, Virág, Binyász, Mihályfy játszik. A teljes új betételek zenei részét Stephanides József végzi.

A nagykapusiak a sárgacsikóban. Vasárnap délután és este a sárgacsikóban mutatkozott be a nagykapusi műkedvelők. A kolozsvári közönség már ismeri a filu rosszból színes viseletűt és biztos műkedvelésen felül álló játékukat. Most is nagy élvezetben lesz részük azoknak, akik a népművészetben gyönyörködni tudnak. A nagykapusiak előadását vasárnap délután rendezési premiiért helyi kávéház tartja meg a színház.

Waldbauer Kerpely vonósnégyese. Az európai híradó avaratt szombat este fél 10 órakor tartja meg hangversenyét a magyar színházban. Mozart, Beethoven és Bartók szerzeményeit adják elő ez estén. Waldbauerék már egész Európában ismert művészek és a kolozsvári zenei közönségnek ez esti koncertjük is hatalmas művészi szenzációja lesz. A hangversenyt premiiért helyi kávéház és premiiért helyi kávéház tartja meg.

A MAGYAR SZÍNHÁZ ESTI PROGRAMJA

Péntek: A házasságok az égben kötődnek. (2-odszor. Napi bérlet 39. szám. Sorozatszám 155.)
Szombat d. u. fél 4 órakor: Vig ózveggy. (Mársékel helyiakkal. Sorozatszám 156.)
Szombat este 7 órakor: Csókojon meg. (Újdonság 4-edszer. Előadás kezdete kivételesen 4 órakor. Bérletszűnetben. Sorozatszám 157.)
Szombat este fél 10 órakor: A Waldbauer-Kerpely vonósnégyese hangversenye. (Bartók Béla, Mozart, Beethoven-műsor. Premier-helyiakkal. Premier-bérlet 23. szám. Sorozatszám 158.)
Vasárnap d. u. fél 4 órakor: A sárga csikó. [A nagykapusi paraszt-műkedvelők előadása. Kolozsvári táncokkal és népszokásokkal. Leánylopás, fonóestély, orsó kiváltás. Esti helyiakkal. Sorozatszám 159.]
Vasárnap este 8 órakor: A sárga csikó. [A nagykapusi paraszt-műkedvelők előadása. Premier-helyiakkal. Napi bérlet 40. szám B. Sorozatszám 160.]
Hétfő: Három grácia. [3-adszor. Bérletszűnetben. Rendes helyiakkal. Sorozatszám 161.]

MOZGÓK MŰSORA

Select mozgó. Péntek, december 5. Premier. *Koenigsmark.* Monumentális szalondráma, a modern életből. I. Rész Pierre Benoit regénye után. Főszerepben Hougatte Duffes és Svatishaw Petrovitch.
Urania mozgó. Péntek, december 5. Premier. *A mult titka.* Szenzációs érdekesítő dráma, 6 felvonásban, filmre alkalmazva Honoré de Balzac regénye után. Főszerepben Tatiano Gorka és Maria Carmi.
Apollo Mozgó. Péntek, december 5. *Dzsungel csodái.* III. rész. 8 felvonás. Dühöngő tigrisek közt

HASZNALJON
 CSAK
"DURA"
 ELEMEKET!

Kérje mindenütt a világhírű
HORNIMAN angol teát
 Vezérképviselőt és főraktár
Otto & Alfred Herzog
 Bukuresti, Calea Vacaresti 4.

PATHEFONUL
 107 CALEA VICTORIEI 107 BUCURESTI
 A VILÁG LEGJOBB ZENEI KÉSZÜLÉKE

 TŰ NÉLKŰL ZENÉL
 TERMÉSZETESEN ZENGŐ HANG
 ELADÁS AZ EGÉSZ ORSZÁGBAN
 HAVI RÉSZLETEN

Erdélyi képviselők:
Cluj: Emil Schuster, Piata Unirei.
Brasov: W. Goldschmied, Str. Princip. Carol 28.
Targu-Mures: G. Baumgarten, Piata Reg. Ferd. 50. Rador No 2461
Bistrita: Fratii Ludwig & Neckel.
Arad: Fabian & Co., Str. Mețianu 16.

TÉRA A TELJES PROGRAMBAN

TEÁSKANNA
 "tartalomadus"
 AZÉRT LEGOLCSÓBB ÉS EGYUTTAL A LEGFINOMABB TEA HASZNÁLATBAN

A legjobb minőségű
tejcsokoládé
minden üzletben kapható
 Fajták: *Chocolat au lait, Bosphora, Mocca, továbbá Bitter, Sec.*
 Csakis minőségkedvelőknek Modern csomagolás Csakis minőségkedvelőknek
KANDIA felírás garantálja a minőséget

Nagy karácsonyi vásár

Sándor

testvéreknél, Cluj Reg. Ferdinand (v. Wesselényi) 13.

3 pár kötött női harisnya .. Lej	84
3 pár Flohr női harisnya	210
1 pár cérna női harisnya	85
1 pár fátöl női harisnya	120
6 pár férfi sokni	144
Női reformnadrág	80
1 pár téli keztü, női és férfi ..	60
6 darab I-a férfi zsebkendő	90

Gyermek harisnyák, keztük, saphák, swetterek és férfi fehérneműek.

Mélyen leszállított árakban.

A tudományos világ által elismert
legjobb, legfokéletesebb és legolcsóbb

fertőtlenítő szer a

SALAN

Minden bajtól, fertőző betegségtől megóv. Iz-
 zadtságot és minden más kellemetlen szagot
 megszüntet. Kristálytisza, nem mérgező, telje-
 sen szagtalan. Hölgyek mindennapi toilettejéhez
 nélkülözhetetlen

**Kapható mindenyógytár-
 ban és drogueriában.**

Gyár és központi iroda:

Salan Vegyipari Művek
 Timişoara, II. Piața Bodea Cârjan (Széna-tér) 2.

Telefon 12-29. „Rador“ No 2398

BUZETZKÓ utóda

F. Kuck

Cal. Reg. Ferdinand No 2.

Szővel, vászon, fehérnemű, harisnya, flanel,
 bélésárak és paplan nagyraktára.

Zeiss
Busch

Rodenstock

szemüvegkülönlegességek

KUN MÁTYÁS FIA

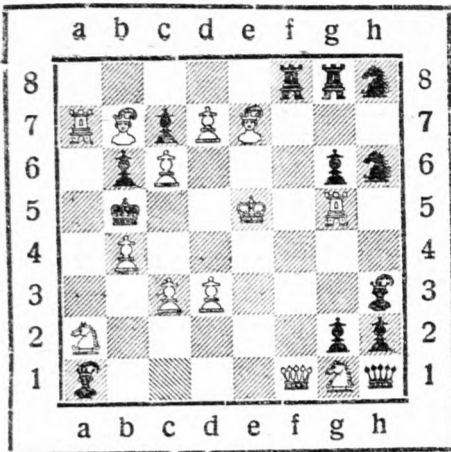
1876 óta fennálló üzletében,
 Cluj, Calea Victoriei No. 2.
 orvosi rendelés, minta vagy választás szerint
 kaphatók

SAKK

Rovszvezető: Dr. BRÓDY MIKLÓS

8. sz. feladvány
Anderson G. F. től.

Sötét: Kt5, Vh1, Bf8 és g8, Fa1 és h3 Hh6 és h8, gyal: b6, c7, g2, g6, h2 (13)

Világos: Ke5, Vf1, Ba7 és g5, Ff7 és e7, Ha2 és g1, gyal: b4, c3, e6, d3, d7 (13)
Világos indul és a 3 ik lépésre mattot ad.
A fenti szép és nehéz feladványra külföldön felhívjuk megfajtotink figyelmét.

Megfejtés

A november 14 én közölt 6-ik számú feladvány (Dr. Bródy M.-től) megfejtése:

Hadállás:

Vil: Kc8, Vh2, Bg6, Fh8, Hb5 és f4, gyal: e4, c3, e2, f6, f3 (11).
Söt.: Kc5, Vf2, Bf5, Fd8, gyal: e3, e6, h5 (7).

- 1. Bg6—g3
- 2. Hf4—g6
- 1.
- 2. Bg3×e3
- 1.
- 2. Bg3—e5
- 1.
- 2. Bg3—g4
- 1.
- 2. Hf4—e6
- 1. V×g3+
- 1. Vf2×f4
- 1. Bf5×f4 (Bg5+ v. B×f6)
- 1. Ke5×f4
- V×h2 (vagy tsz.)

Helyesen fejtették meg: Baumweig Andor, Paneth Ödön (Cluj), Weisz Béla, Rosenbergs David (Oradea-M.), Dr. Vajda Jakab (Arad), Róth Desz, Gopál (Sátmár), Friedmann Sándor (Gherla), Schwarz K. (Sf. Gheorghe), Dénes I. (Arad), Dr. Kálmán J. (Salonta), Goldstein T. (Sibiu), Klein Soma (Sucevi), Deitel Nándor (Trondheim).

Szerkesztői üzenetek

R. D. (Sátmár). Sajnos, új feladványa sem vált be. Tulok figurát foglalkoztat, de kevés tartalmat ad. A tiszta matradásokra is jobban kell figyelnie.

Sakk-hírek

Az ismert sakk-kidő cég Walter de Gruyter u. Co. „Veis Kleins Schachtbücher“ címen szerkesztőkönyvsorozatot indított meg. Az első kötet „Die Bedeutung des Schachs“ Dr. H. Klein és Dr. F. Pelitzsch-től (0.75 Márka); a második kötet pedig „Des Damengambit und des Damenbauernspiel“ Kurt Emmerich-től (2 Márka). Az utóbbi mű a női sakkjáték jó monográfija, melyből előrehaladott játékosok sokat tanulhatnak. A his má még 30 jó játszmat is tartalmaz részletes megjegyzések kíséretében.

Torre Carlos, 19 éves mexicói mester nyerte meg a Western Chess Association legutóbbi versenyének első díját 14 ponttal. II—III. Faktor és Whitaker 11 1/2, IV. pedig a volt „csoda gyerek“ Rjezwsky Samuel 11 ponttal.

Kosztics Boriszláv jugoszláv mester New Zealandban befejezve turáját, visszafelé útjában Délafrikában szándékozik sakkturnéra menni.

„Stoewer-Record“

írógépek

teljesen új, eredeti csomagolásban, darabja 13,700 ab Bukarest, raktár. Előleg beküldése mellett a katalógus utánvétellel. Soc. „Comag“, Bucuresti, Str. Lucaci 119. A Stoewer varrógép és kerekpárgyár Bernh. vezérképviselete 8223

APRÓHIRDETÉSEK

Százaléki közlésnél egy szó 3—, vastag betűvel 6 lej. Legnagyobb apróhirdetés 30 lej, álláskeresőknek 30% kedvezmény

Egyedülálló 40 éves intelligens izr. magántisztviselő komoly ismeretséget óhajtat egy olyan 20—36 év körüli, csak jobb házból származó urival, esetleg özvegy, 1—2 gyermekkel, kinek módjában állana egy megfelelő jövedelemmel járóláshoz jutni. Csak teljes címmel ellátott leveleket „Boldog jövő“ jellegre a kiadóba kéretnek. 8215

לקיץ מאשרת יבוקש שוב משהו אשר לו קול ערב. תשמח להישאת. תוקף עד השנה. 8214

Tehetséges héber hitoktató, aki német nyelven is tanít, „הדומש רש“ és „תת-“, kezdőket gemoreban is. Ajánlatokat „Szorgalom“ jellege alatt a kiadó továbbít. 8225

Zsidó fiatalember kosztot és lakást kaphat Egyetem-u. 5, ajtó 3.

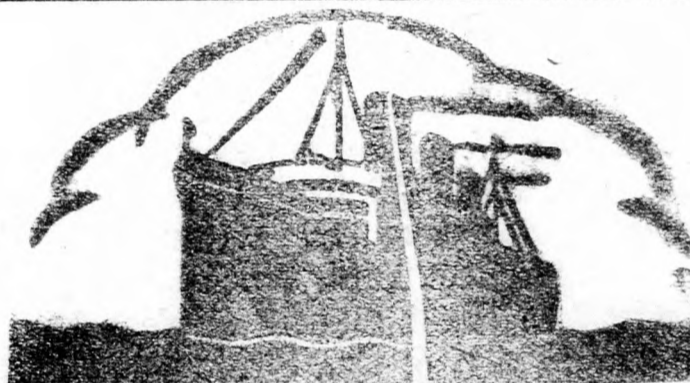
Barzel

Fierarie Vasüzlet
Cluj-Kolozsvár, Piata M. Vit. 13
Telefon 1049

Veszek könyveket. Magyar és németnyelvű klasszikusokat, közgazdasági és társadalom-tudományi gyűjteményes műveket használt vagy új állapotban veszek. Részletes ajánlatokat armegjelöléssel „Könyvhátat“ címre a kiadóba kérek.

Pályázat

Az itteni biz hitközség, Bukarest közelében metszőt keres, aki egyuttal eltámaszköz és mohel. Kellemes hanggal bíró reflektánsok pályázatukat adják be Comunitatea Izraelita Gurgiu címre. Javaldalmazás, lakás, világítás, fa és kőelőnösen megállapítandó fix jöved lem.

Hamburg--Amerika Linie United American Lines

Rendszeres és direct összeköttetés és modern gyorsgőzseinkkel

Hamburgból

- Déamerikába
- Canadába
- Eszakamerikába
- Cuba—Mexicóba
- Afrikába
- Nyugatíndiába

Díjmentes felvilágosításokat ad a Nagyromániai vezérképviselet:

Lazar H. Lazarovitz

Timişoara, Strada Mercy No 2. — Telefon 16-58, valamint fiókjai: Bukarest, Calea Grivitei No 183, Cernauti, Str. Regina Maria 9, Arad, Str. Eminescu 12, Oradea-Mare, P. Mihai. Viteaz 5, Lloyd 2309

Double raglanok

férfi- és fiuruhák

M. Neumann

ségnél Cluj, Piata Unirii 14.

Mit olvassunk?

A világirodalom anekdotáinak I.	240
„ .. „ köve ..	312
„ .. „ II.	240
„ .. „ köve ..	312
Appoton: A láthatatlan ember	22
Birta: Műt	25
Björnson: Mary	98
Balász: Férfiének	15
Biró Lajos: Álarcok	30
Dosztojevszky: Pétervári irások	144
Gjems—Selmar: A magas északon	156
Gaston: Rouletabille büne	22
Györy Ernő: Isten és a Nő	70
Jack London: Vissza a vadonba	22
Kassák: A méglyák énekeinek	25
Kleist: Kohibaas Mihály	22
Karinty: Két mosoly	50
Keller: Jakab mester könyve	240
Lehne: Margit	72
„ Müller leány	60
„ Elfelejtve	60
Marai S.: A mézárás	65
Musset: Javotte titka	144
Mühiau: Új élet	72
Nietzsche: A vidám tudomány	240
„ .. „ köve ..	312
Panhuys: A leghatalmasabb	72
„ Egy fészekből	108
L. Perutz: 8 és 9 között	30
Richepin: Derék emberek	25
Sinclair: Jimmie Higgins	70
Wolf: Szavarin herceg	30
Heinburg: Mihászna kisasszony	27
Courths M.: Rang és szerelem	35
„ Szegény fecske	30
„ Vergődő szerelem	35

Költők jegyzéke

Warschavsky: Der fodim	14
Roskin: Klipp-Klapp	14
„ Jankele geht in Schule	18
„ Chazkele	20
Löw Leo: Chesbojn zedek	14
Hatikvah	20
Nadel: Jontefflied	25
Löw: O. Dudele	18
Roskin: Ja chaj lili	10
Löw: Tief im Weldele	15
Löw: Fischelact Kopfen	8
Roskin: Der Schikur	15
„ Dos Heilige Rituel	15
Schiraj Hamisrach	25
In a klanem Stubele	15

A fentieket a pénz és postai előzetes be- küldése vagy utánvét mellett szállítjuk.

Az „UJ KELET“ könyvszolgáltatója

Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

Kisérje figyelemmel további hirdetésainkre

Hirdessen az Uj Keletben!

Ha szépet akar látni,

keresse fel az ELECTROHIDRO

csillárkiállítását

Cal. Reg. Ferdinand 65. Sigurantával szemben

Szerkesztő...
Cluj-Kolozsvár
L. Pop. (Bras)
Telefon: Sz
és kiadóhiv
E. N. Sz.
A kéziratok
szerkesztőse
mondók. Kézi
adunk

1924 decem

Angol e

Szinte
Cecil, a ré
életrehívó
díjat megk
intézet a
azonban ko
lord Robert
de amelyet
den gyönyö
népszövets
lenne mind
pedig: ez a
a népszöve
mészeten
konfliktusár

Mér ped
kormány m
velét a né
közli, hogy
madik fél
tekintené. A
gadni, hogy
zon megoda
Az „inter
kedő fél köz
dező, a „ter
séges magata
mány a né
foglalását. I
kormány jeg
célzást sem
lisáról, Fran
államhatalom
pitja meg, k
Egyiptomban
francia hiva
székesi e
mellett.

E „harm
mely — dip
vehabitáktól,
verő rifekig
matok Euró
ország ellen
székesi ara
lentes be áll
E harmad
állam, amely
egyiptomi ko
döntést kérő
repe platónik
tüntetés szám
A harmad

Népszövetség.
sége. Egyen
Mert ime, az
mely addig s
a világ hatal
diplomáciai
eddig nélkü
Az angol
lemével merő
szövetség va
elismerése. T
elmélettel sze
hogy az ang
zöje, teljess
Bizonyos,
a népszövets
rokonszenves
ellettmondás.
a kiznyos h
az elméleti
dálódott elvi
nak a hats
döntően iller
A népszö